

ILMASTOTILINPÄÄTÖS 2021

Mustasaaren kunta

KORSHOLM
MUSTASAARI

Kohokohtia

Strategian kohta 2.1.1: Kunta tekee energiahankinnat tuottajilta, jotka käyttävät ensisijaisesti uusiutuvia energialähteitä.

Toteutettu toimenpide: Päätös kestävästä energiasta ja kestävästä kaukolämmöstä on tehty toimialarajat ylittäneiden keskustelujen jälkeen.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta valitsi Vaasan Sähkö Oy:n sähköenergian toimittajaksi ajalle 1.1.2023–31.12.2026.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta päätti tehdä lisämaksusta sopimuksen VENI Energia Oy:n kanssa 1.1.2022 alkaen koko sopimuskaudeksi alkuperätakuumerkityn energian toimittamisesta. Ehdotuksen teki varapuheenjohtaja Patrik Pada, ja yhdyskuntarakentamisen valiokunta hyväksyi sen yksimielisesti.

Kunta on myös tehnyt kiinteistöpäällikkö Ronny Haglundin päätöksellä sopimuksen vihreän kaukolämmön ostamisesta 1.1.2022 alkaen.

Merkitys: Hankkimalla sähköä ja energiaa tuottajilta, jotka käyttävät uusiutuvia energialähteitä, kunta voi olla kestävänsä sähkön ja kaukolämmön seudullinen edelläkävijä. Lisäksi paine investoida kestävänsä energiaan kasvaa, koska kunta hankkii alkuperätakuumerkittyä energiaa, jota säädellään lailla sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta.

Strategian kohta 2.4.3: Latauspisteitä rakennetaan ohjelmakauden aikana.

Toteutettu toimenpide: Latauspisteitä on rakennettu virastotalon, kulttuuritalon ja terveyskeskuksen pysäköintipaikoille. Palvelun toimittaa VIRTA-yritys. Käyttöaste ei ole ollut kovin korkea käyttöönoton ensimmäisinä kuukausina, mutta toimittajan mukaan asiakkaat tarvitsevat yleensä vain hieman aikaa löytääkseen uudet latauspisteet.

Merkitys:

Latauspisteet vähentävät ajan mittaan liikenteen päästöjä.

Strategian kohta 2.5.2: Yläkoululaisille, nuorisovaltuutetuille, työntekijöille ja luottamushenkilöille tehdään kysely/haastattelu kerran toimikaudessa.

Toteutettu toimenpide:

Kunta on päättänyt selvittää asenteita ja suhtautumista kestäväan kehitykseen ja ilmastoon kerran toimikaudessa. Ensimmäinen kysely tehtiin kevään ja kesän 2021 aikana kaikille yhdeksännen luokan oppilaille sekä kunnan henkilöstölle. Tuloksia analysoi parhaillaan Svenska handelshögskolan (Hanken) tohtorikoulutettava Mikko Peltola. Alustavat tulokset osoittavat, että osaamisloikka ja toiminta korreloivat keskenään, ja tämän haluamme mielellään nostaa esiin sivistystoimen kanssa tehtävässä työssä.

Merkitys:

Kartoittamalla säännöllisesti asenteita ja suhtautumista kunta voi seurata ilmastotyön vaikutuksia kunnassa.

Strategian kohta 2.5.3: Koulujen kestäväan kehityksen työ järjestelmälliseksi.

Toteutettu toimenpide:

Kestäväan pedagogiikan työpajoja on pidetty yhdessä koko sivistystoimen johtavien viranhaltijoiden ja henkilökunnan kanssa. Enni-sovelluksen avulla toteutetaan kiinteistötoimen ja sivistystoimen yhteistyönä energiansäästöprojekti. Projektia pilotoidaan vuoden 2022 aikana. Kiinteistötoimen energiavastaavien kanssa käydään parhaillaan keskustelua pilotoitavien säästöprojektien parhaimmasta toteutustavasta.

Sivistystoimen ja kiinteistötoimen kesken on neuvoteltu jätehuollosta. Jätteiden lajitteluun ja jätehuoltoon liittyviä kysymyksiä ollaan ratkaisemassa syksyn 2022 aikana. Kesän ja syksyn 2022 aikana hankitaan ja asennetaan uudet jätteastiat.

Johtaville viranhaltijoille pidetyn ensimmäisen työpajan yhteydessä sivistysosasto asetti tavoitteet toiminnalleen. Yhtenä tavoitteena on, että lapset ja nuoret innostetaan mukaan koko sivistystoimen oman ilmastostrategian luomiseen. Ulkoista rahoitusta on haettu Svenska folkskolans vänner -yhdistykseltä, ympäristöministeriöltä ja Svenska kulturfondenilta. Svenska folkskolans vänner on myöntänyt ilmastostrategiahankkeelle 6 000 euroa.

Merkitys:

Sivistystoimella on erityinen tehtävä kasvattaa koko oppimispolun ajan kuntalaisia ilmastotietoisuuteen, ja sivistystoimen nyt tekemät panostukset kestävyystyönsä systematisoimiseksi tukevat tätä tehtävää.

Strategian kohta 2.1.2: Kunnan rakennusten lämmitys.

Toteutettu toimenpide:

Kiinteistötoimi: Ilmavesipumppujen huoltosopimuksia on pilotoitu useissa kiinteistöissä. Öljykattila tai lisäsähkölämpö on jätetty huippu- tai varalämmöksi. Pilotoitavat kiinteistöt ovat päiväkotia Västerhankossa sekä Iskmon ja Sulvan paloasemat, joissa on kaukovalvonta. Vastaavia toimenpiteitä suunnitellaan vuoden 2022 aikana Sepänkylän–Bölen, Tuovilan–Helsingbyn ja Raippaluodon paloasemille.

Fastighets Ab Korsholms Bostäder: Kiinteistöyhtiö on päättänyt siirtyä öljylämmityksestä kalliolämpöön. Ensimmäinen panostus on tehty Petsmossa vuonna 2021, ja myös Raippaluotoa varten on laadittu suunnittelu. Vuoden 2022 aikana suunnitellaan lämmitysmuodon vaihtaminen kiinteistöihin Palometsäntiellä Sepänkylässä ja Koivulahden rivitaloalueella osoitteessa Mäntykuja 2–4.

Merkitys: Kiinteistötoimi ja Fastighets AB Korsholms Bostäder lopettavat vähitellen fossiilisten polttoaineiden käytön.

Strategian kohta 2.5.8: Kunta panostaa kestävä kehityksen projekteihin ja yhteistyöhön.

Toteutettu toimenpide:

Kuntamaisema

Kunnan kestävä kehityksen indikaattoreiden seurantaan on kehitetty työkalu yhdessä Kuntamaiseman kanssa. Kestävä kehityksen toimia seuraava työkalu kerää eri lähteistä tietoja ja koostaa sen kunnan johdon, viranhaltijoiden ja asukkaiden käyttöön.

Työkalun tavoitteet:

- Löytää indikaattoreita ja toimintatapoja kestävä kehityksen tukemiseksi.
- Tarjota kestävä kehityksen indikaattoreita, jotka tukevat kunnan tilannekuvaa.
- Parantaa kunnan kestävä kehityksen tasoa ja sen myötä kuntalaisten hyvinvointia.
- Varmistaa kestävä kehityksen vakaa ja pitkäjänteinen työ.

Kuntamaisema-työkalu on lanseerattu ja kunnan johto on saanut koulutusta sen käytössä.

Mustasaaren ilmastojohtaminen

Kunnassa on vuosina 2021–2022 käynnissä ympäristöministeriön rahoittama ilmastojohtamisen projekti, jolla kuntaan luodaan ilmastojohtamisen rakenteita ja malleja kaikille tasoille parantamaan henkilöstön ilmasto-osaamista, tekemään näkyväksi kunnan ilmastotyötä ja kehittämään tarkoituksenmukaisia seudullisia, alueellisia ja valtakunnallisia yhteistyömuotoja.

Merkitys: Ilmastoindikaattoreiden systemaattinen seuranta ja kunnan ilmastotyölle luodut rakenteet varmistavat hankerahoituksesta riippumattoman ilmastotyön jatkumisen kunnassa.

Strategian kohta 2.1.4: Aurinkoenergian edistäminen.

Toteutettu toimenpide:

Koivulahden jätevedenpuhdistamon katolle on asennettu aurinkopaneeleja. Ne tuottavat optimaalisissa olosuhteissa sähköä 7,5 kW:n teholla. Aurinkopaneelit otettiin käyttöön syyskuussa 2021, ja lähempi arviointi tehdään vuoden käytön jälkeen.

Myös virastotalon katolle on suunniteltu aurinkopaneeleja. Aurinkopaneelit asennetaan vuonna 2022.

Merkitys:

Kunnan kiinteistöissä voidaan käyttää aurinkopaneeleja etenkin kattamaan kiinteistön ylläpitoon tarvittava oma niin sanottu passiivinen kulutus.

Muita ilmastotoimenpiteitä

Kiinteistötoimi

- Pyritään käyttämään vain ympäristöystävällisiä siivousaineita ja annostelemaan ne oikein.
- Siivouksessa ei käytetä kertakäyttöliinoja, ainoastaan tekstiilimoppeja ja mikrokuituliinoja.
- Suunnittelutyö sivistystoimen jätteiden lajittelun epäkohtien korjaamiseksi on aloitettu.

Paikallisliikenne

- Sepänkylän linjan vuoroja lisätään.
- Brändäys ja suunnittelu vuoden 2021 aikana.

Etätyö

- Suuri osa työntekijöistä on tehnyt etätöitä mahdollisuuksien mukaan.

Kunnan digitalisaatiohanke Digitalt Korsholm

- Kunnan työntekijöiden yhtenäisempi ja parempi perehdyttäminen.
- Ulkoisten osapuolten sähköinen allekirjoitus.
- Portaali luottamushenkilöille.
- Sähköiset lomakkeet.
- Google-profiilien päivittäminen.
- Uusi intranet suoraan työpuhelimeen.
- Kaikkien saatavuusdirektiivien mukaiset uudet verkkosivut.

Yhdyskuntarakentaminen

- Kevyen liikenteen väylät: Kevyen liikenteen yhteishanke kevytväylän rakentamiseksi valtion tien varteen Höstveden ja Kolkin välille sekä päätös Bölen kevyen liikenteen väylästä.
- Mustasaarelle on myönnetty hakemuksesta varoja pyöräilyn ja kävelyn edistämisohjelman laatimiseksi. Ohjelman tavoitteena on laatia suunnitelma toimenpiteistä, joilla edistetään kävelyä ja pyöräilyä tulevina vuosina.
- Tuulivoimapuistot: Merkkikallion tuulivoimapuistolle on myönnetty tarvittavat luvat, työt aloitettu 2021.
- Selvitetään keskitetyn hybridilämpöjärjestelmän mahdollisuudet yhdistettynä aurinkoenergiaan: Sepänkylän sivistyskampuksen esisuunnittelu 2021–5/2022, tavoitteena on, että uusi uimahalli on hiilineutraali.

Ilmastoviisaat rakennukset

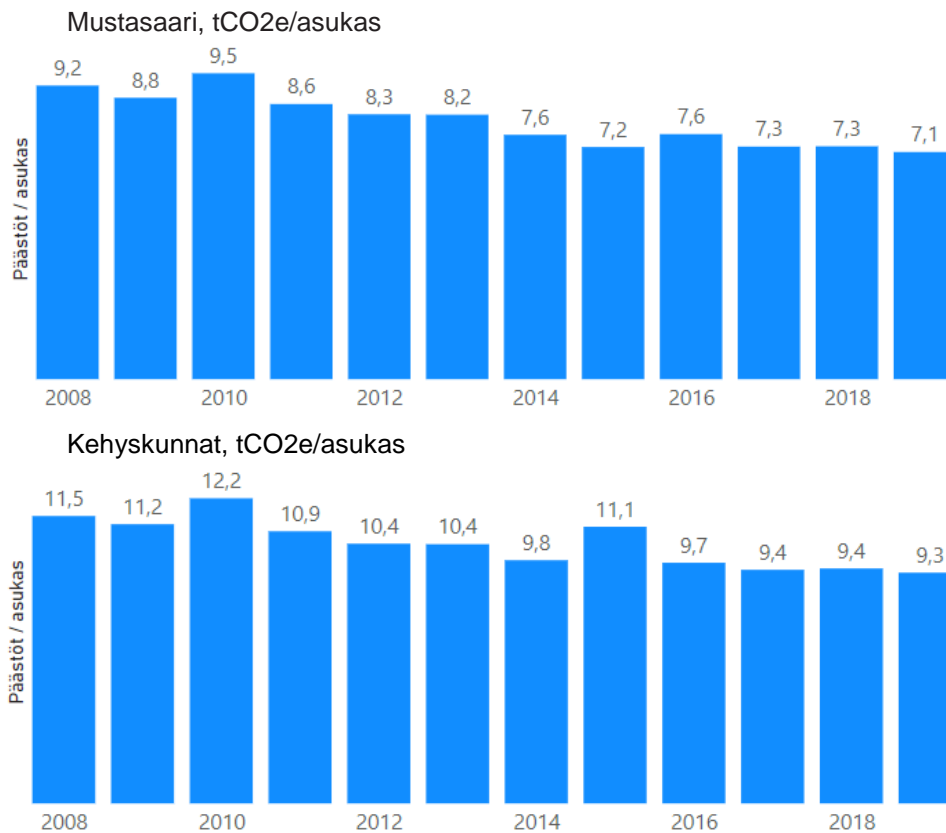
- Wooden Network Botnia -hankkeessa on suunniteltu puukerrostaloja. Talojen funktiota hiilinieluna mitataan ja tuloksista viestitään.

Yhteistyömuotoja

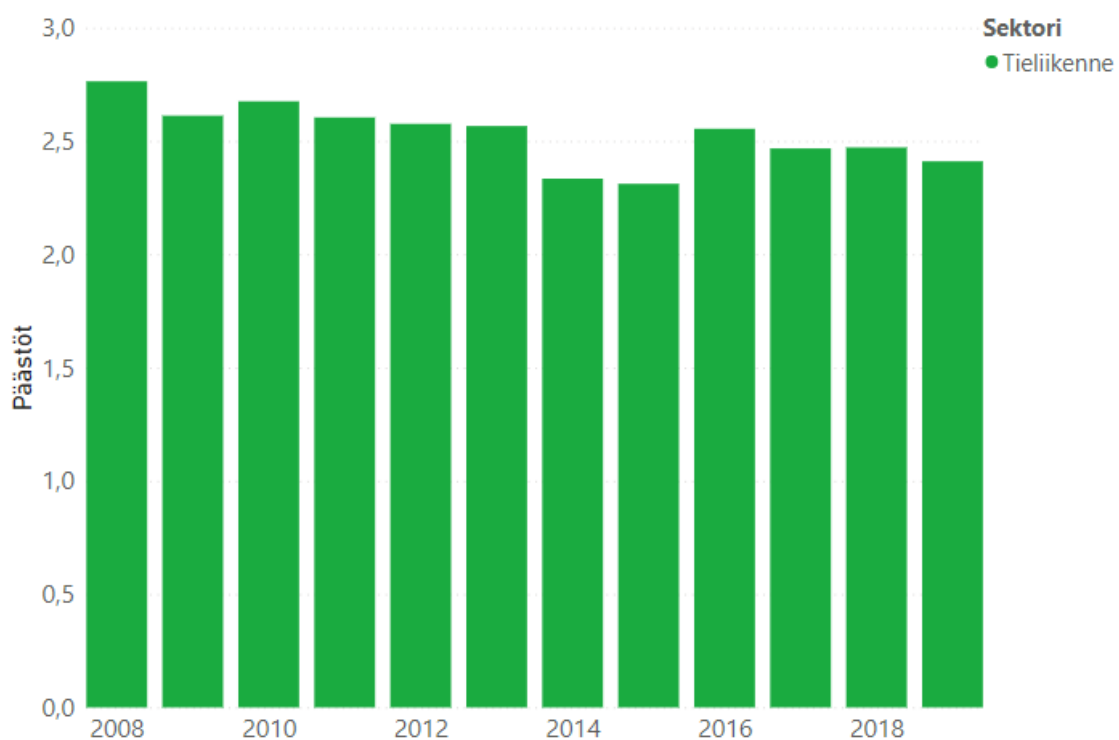
- Mustasaari kuuluu ilmastoviisaiden kuntien verkostoon, jonka muut kunnat ovat tällä hetkellä Vaasa, Pietarsaaren seudun kunnat ja Maalhti.

Tilastotietoa

Mustasaaren hiilidioksidipäästöt asukasta kohti ovat pienentyneet 22,8 prosenttia vuodesta 2008, vaikkakin vuoden 2015 jälkeen ei ole tapahtunut merkittävää vähenemistä. Vuoden 2020 ennusteet sen sijaan osoittavat hiilidioksidipäästöjen huomattavaa vähenemistä tasoon 6,6 tCO₂e/asukas, mutta luku ei ole lopullinen.

Tieliikenne on Mustasaaren suurimpia hiilidioksidin päästölähteitä, ja päästötaso on pysynyt suunnilleen samana koko mittausjakson. Laskelmassa käytetään Mustasaaren rekisteröityjä autoja, läpikulkuliikennettä ei huomioida.

Mustasaarella käytössä olevista lämmitysmuodoista suorasähkölämmityksen hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet 59,6 prosenttia vuodesta 2010. Vertailuna voidaan todeta, että öljylämmityksen päästöt ovat pysyneet samalla tasolla vuodesta 2011. Kaukolämpöpäästöt ovat vähentyneet tasaisesti, mikä liittyy todennäköisesti toimittajan tekemiin investointeihin.

